

3. Король, А. (2025). Психолінгвістичні аспекти засвоєння мови дітьми дошкільного віку. *Особлива дитина: навчання і виховання*, 118(2), 22–37.
4. Котловий, С., Білявська, О. (2026). Розвиток пам'яті молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в процесі корекційно-розвиткової роботи вчителя-логопеда. *International Scientific Unity*, 491–494.

КОМПЛІМЕНТ ЯК ПРАГМАТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ

Мунтян Олександр Олександрович

к. філол. н., доцент

Кафедра філології та перекладу

Київський національний університет технологій та дизайну

Україна

У сучасних умовах розвитку українського бізнесу та його активної інтеграції в міжнародне економічне середовище комплімент набуває статусу важливого прагматичного засобу професійної комунікації. Він дозволяє гармонійно поєднувати дотримання норм ділового етикету з установленням емоційно-позитивного контакту, що сприяє підвищенню рівня довіри, зменшенню психологічної дистанції та створенню продуктивної атмосфери співпраці. Як елемент стратегії позитивної ввічливості, комплімент допомагає пом'якшити формальність ділового спілкування, не порушуючи при цьому його офіційного характеру.

Прагматична цінність компліменту в українському діловому дискурсі полягає в його багатофункціональності. Він виконує контактну функцію, допомагаючи комфортно розпочати бесіду, регулятивну – сприяє згладжуванню можливих напружень і збереженню «обличчя» партнера, а також мотиваційну – підвищує самооцінку співрозмовника та стимулює його до подальшої плідної взаємодії. На відміну від лестощів, діловий комплімент має бути щирим, конкретним і професійно спрямованим. Типовими прикладами ефективних компліментів в українському діловому спілкуванні є такі висловлювання: «Хочу відзначити високу професійність вашої команди – завдяки чіткій координації ми завершили проєкт раніше терміну», «Робота з вами завжди приносить задоволення: ваші аналітичні матеріали відзначаються глибиною та нестандартним підходом», «Дякую за блискуче проведені переговори. Ваша здатність знаходити компромісні рішення справді вражає» або «Ваші рекомендації щодо оптимізації бізнес-процесів виявилися надзвичайно ефективними і вже дають відчутний результат». В українському діловому дискурсі компліменти переважно стосуються професійних якостей, досягнень,

стилю роботи чи компетенцій, тоді як особисті теми (зовнішність, вік, сімейний стан) зазвичай залишаються поза увагою.

Лінгвістично компліменти виражаються через позитивно-оцінні прикметники («професійний», «ефективний», «оперативний», «креативний», «вдало виважений»), модальні підсилювачі («справді», «особливо», «дуже») та колективні конструкції («ваша команда», «наша спільна робота»). Комплімент зазвичай інтегрується в структуру бесіди як вступний або перехідний елемент – після невимушеної розмови та перед переходом до основних ділових питань. У цифровому спілкуванні, зокрема в електронних листах і месенджерах, компліменти стають більш стислими, але зберігають свою прагматичну силу. Прикладами можуть слугувати висловлювання на кшталт: «Дякую за швидку реакцію – ваша оперативність завжди допомагає нам рухатися вперед» або «Ваші презентації завжди на високому рівні, відчувається ґрунтовна підготовка». У таких комунікаціях допускається помірне використання емодзі для створення теплішого тону, хоча в офіційному листуванні їх застосування залишається обмеженим.

Вивчення прагматики компліменту є невід’ємною частиною курсу «Ділова українська мова» у закладах вищої освіти. Методика викладання цієї теми передбачає комплексний підхід, що поєднує теоретичний аналіз стратегій позитивної ввічливості з активними практичними формами роботи. Студенти аналізують автентичні приклади з реального бізнес-спілкування, виконують вправи на трансформацію нейтральних висловлювань у компліментарні, беруть участь у рольових іграх, симуляціях переговорів та самоаналізі власних комунікативних практик. Особлива увага приділяється культурній специфіці українського ділового дискурсу через порівняння з комунікативними традиціями інших країн. Такий підхід сприяє формуванню не лише мовленнєвих, а й прагматичних, соціокультурних та емоційних компетенцій майбутніх фахівців.

Таким чином, грамотне й доречне використання компліменту в українському діловому дискурсі є потужним інструментом побудови ефективних партнерських відносин. Воно поєднує етикетну функцію з практичною цінністю, сприяючи створенню позитивного іміджу комуніканта та компанії загалом. Подальші наукові розвідки цієї теми можуть бути зосереджені на контрастивному аналізі, впливу цифровізації на форму та функції компліментів, а також на розробці сучасних методичних рекомендацій для їх формування в професійній освіті.

Список використаних джерел

1. Мунтян, О. (2023). Способи мовленнєвого впливу під час ділового спілкування. Наукові праці Міжнар. академії управління персоналом. Філологія, 2(7), 58–63.
2. Шевчук С. Українська мова для державних службовців: курс для підготовки до атестації: навч. посіб. Київ: Алерта, 2023. С. 268 – 270.